

Štěpán Rak /1945/ – světový kytarový virtuos, skladatel, profesor pražské Akademie múzických umění. Jeho životní a umělecká dráha je podrobně zmapována v řadě encyklopedií, v rozhovorech pro naše i zahraniční televize, pro rozhlas i pro řadu novin. Připomeňme si alespoň to nejpodstatnější z posledních let.

V roce 2000 byl Štěpán Rak jmenován historicky prvním vysokoškolským profesorem kytary České republiky. Titul mu udělil prezident Václav Havel. Jako první kytarista na světě byl v roce 2001 byl pozván k sólovému vystoupení na slavné moskevské konzervatoři P. I. Čajkovského. Ohlas koncertu, kterého se zúčastnily špičky ruského hudebního života, byl zcela mimořádný a vyústil v další pozvání. V témže roce vystoupil společně s Alfredem Strejčkem v Mexiku s koncertním projektem k počtě J. A. Komenského VIVAT COMENIUS. Bylo to již čtvrté společné turné těchto umělců po americkém kontinentu. O rok později vystupuje Štěpán Rak opět na moskevské konzervatoři a na prestižním světovém festivalu Moskevský podzim. K třiasedmdesáti zemím, které do té doby se svou kytarou navštívil, přibýlo v tomto roce ještě Japonsko. V roce 2003 vychází společná kniha Jaroslavy Urbanové a Štěpána Raka KYTARA, MÁ LÁSKA. Je věnována velké osobnosti, zakladateli české kytarové školy, profesoru Štěpánu Urbanovi. V únoru 2004 byl Štěpán Rak pozván na koncertní vystoupení jako první český kytarista do Číny. V divadle v Pekingu oslnil svým koncertem Chvála čaje. V březnu 2004 je hostem mezinárodního kytarového festivalu Světoví mistři kytary, který se konal v Kalifornii v USA, kde se s velikým ohlasem setkala Rakova celovečerní suita pro sólovou kytaru Dvacet tisíc mil pod mořem.

Během roku 2005 navštívil se svou kytarou řadu zemí i mnoho míst naší republiky v rámci oslav svého jubilea. V listopadu 2006 byl Štěpán Rak obdarován světovým unikátem z díla sochaře Jana Řeřichy, kamennou kytarou. Tato kytara má zcela výjimečné rezonanční vlastnosti, které Štěpán Rak využívá ve svém projektu KYTAROTERAPIE. Koncem listopadu 2007 oslavil koncertem na HAMU spolu se svými absolventy čtvrtstoletí kytary, kterou v roce 1982 na HAMU založil. Významným okamžikem bylo vystoupení 4. 11. 2007 ve Florencii v Galerii Uffizi, kde společně s Alfredem Strejčkem provedli Komenského Obecnou poradu před obrazem Komenského od samotného Rembrandta. V prosinci pak došlo k vydání výběru z díla Komenského Obecné porady o nápravě věcí lidských, kterou oba umělci pokřtili. V roce 2015 se Štěpán Rak dožívá sedmdesátin, které oslavil především na koncertních pódiích jak u nás, tak v zahraničí. Vše vrcholí 21. 12. koncertem ve Velkém sále pražské Lucerny. Skladby Štěpána Raka jsou dnes běžným repertoárem světových umělců. Mnohé z nich se staly i povinným repertoárem pro mezinárodní soutěže, jimž mnohdy prof. Rak sám předsedá. Se svou kytarou procestoval přes 70 zemí téměř všech kontinentů. Mnoho nahrávek prof. Raka lze dnes dohledat jak na YouTube či Facebooku, tak na jiných sociálních sítích. Diskografie, kritiky a další informace jsou běžně dostupné na internetu a na stránkách stepanrak.cz. Štěpán Rak je osobností, která si své posluchače podmaní intenzitou prožitku, interpretačním mistrovstvím i absolutním splynutím interpreta a skladatele v jedné osobě s duší hudby.

Kytarista a písničkář **Jan-Matěj Rak** se narodil v roce 1977 ve finském městě Jyväskylä, kde prožil i první čtyři roky svého života. Na kytaru začal hrát už ve svých pěti letech, ale klasická hudba ho tenkrát zaujala jen málo – rozhodně ne dost, aby u kytary setrval. Trvalo to ještě řadu dalších let, kdy rychle měnil své zájmy, než se ke svému nástroji opět vrátil. Tehdy, na gymnasiu, totiž sám dostal chuť zahrát si hudbu, která se mu líbila. Poslouchal a hrál tehdy nejen písničky svých oblíbených písničkářů, ale i starý rock'n'roll, dřevní mississippské blues a ruskou a romskou lidovou hudbu. V té době začal i sám psát písničky a sbírat své první drobné úspěchy na písničkářských soutěžích a festivalech.

Už by si byl myslel, že navždy zůstane pouze písničkářem, ale tehdy uslyšel něco, co jeho hudební život obrátilo naveskrz: hudbu Jaroslava Ježka. V žádných písničkách Jan-Matěj Rak dosud neslyšel takové harmonické postupy, tak neotřelé, a přece jakoby důvěrně známé melodie, tolik krásy a umění v několika taktech. A tak Jaroslav Ježek – nevěda pochopitelně, čeho se tak dopouští – způsobil, že se z písničkáře stal postupně i kytarista: s portovní výbavou nebylo ani pomýšlení na zdolání takových skalisek, která představují Ježkovy skladby, a tak nezbylo, než se postupně učit a zdokonalovat své dovednosti. Jan-Matěj Rak se proto vydal na hudební vandr, který ho přes romskou, ruskou a židovskou hudbu, přes ten starý rock'n'roll a blues a přes všechny ty ostatní žánry a písničky dovedl konečně k tomu vytouženému tmavomodrému světu, ke všem těm nádherným, omamným jedem napuštěným akordům, které nám tu zanechal ten brýlatý kluk – Jaroslav Ježek. A od Ježka už nebylo daleko k zájmu o historickou hudbu obecně: nejen hudbu Ježkovy doby, která nesmazatelně patří k modernímu českému mýtu o zlaté době první republiky (Rak, jsa sám monarchistou, vidí arci zlaté časy poněkud dále, pozn. překladatele), nýbrž – a zde se pomalu dostáváme zpět na začátek – i hudbu klasickou.

Jan-Matěj Rak tak v současné době má v repertoáru nejen své vlastní písničky a skladby, hudbu Jaroslava Ježka, ale i díla Bedřicha Smetany, Františka Kmocha, Antonína Dvořáka či Johanna Sebastiana Bacha.